

4. Waar staat dat?

Een paar jaar geleden had ik een verzoek aan een broeder.
Deze broeder is een ervaren spreker.
Voor hem is spreken over de bijbel hetzelfde als ademen.
Iedere week spreekt hij tweemaal voor een groep mensen.
Steeds weer andere dingen.
Dat is topsport, hoor.
Dat kan ik je verzekeren.
Maar goed, aan hem vroeg ik dus: 'Kan jij voor mij een
sprekbeurt regelen?'
Hij keek bedenkelijk.
Hij zei: 'Je gaat toch niet te moeilijk spreken?'
'Ik houd het makkelijk', zei ik.
Hij was nog niet helemaal gerust.
'Voor een breed publiek?' wilde hij weten.
'Heel breed', zei ik.
'Hm', zei mijn broeder. 'Ik zal zien wat ik doen kan.'
Hij zweeg even.
Toen vroeg hij: 'Waar gaat het over ...?'
Ik begon te lachen.
Ik zei: 'Dat weet je toch ... Ik heb maar één boodschap.'
Mijn broeder lachte met mij mee.
Hij zei: 'Dat is waar. Jij hebt maar één boodschap ...
Handelingen 17, de Bereeërs.'

De Bereeërs, Handelingen 17.
Laten we dat even lezen.
Handelingen 17:10-11.

“Maar de broeders zonden terstond in de nacht Paulus en Silas naar Berea, die, daar aangekomen, naar de synagoge der Joden gingen; en dezen onderscheidten zich gunstig van die te Tessalonica, daar zij het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen, of deze dingen zo waren.”

We weten nu wat Bereeërs zijn.
Bereeërs zijn (in mijn definitie) broeders, die dagelijks de
Schriften nagaan, of de dingen, die in de christelijke wereld
verkondigd worden, wel zo zijn.

Eens had ik een gesprek met een broeder.
Deze broeder kan van één euro twee euro maken.
Daar is hij erg goed in.
Hij heeft zijn schaapjes dan ook op het droge.
Hij is maatschappelijk heel goed geslaagd.
Dat vindt hij zelf ook.
Toen de Nieuwe Bijbelvertaling uitkwam, sprak hij mij aan.
‘Heb je al gehoord dat de Nieuwe Bijbelvertaling uit is?’ vroeg
hij.
Ik zei: ‘Ja.’
Hij zei: ‘Nou, ik vind het maar niks.’
Ik zei: ‘O.’
Hij zei: ‘Nee, kun je het geloven ... Ze hebben het woord
“kribbe” vervangen door “voerbak” ... Nou ja, zeg!’
Ik zei: ‘Dat geeft toch niet. Dan kun je het beter begrijpen.’
Mijn broeder haalde zijn schouders op.
Hij zei: ‘Als ik iets niet begrijp, dan vraag ik het wel aan mijn
dominee.’

Deze broeder draait de zaak om.
Hij begrijpt niet wat de bedoeling is.
Deze broeder luistert naar zijn predikant.
Heel goed.
Niets mis mee.
Maar hij moet de boodschap van zijn voorganger natuurlijk wel
checken.
Vanuit de bijbel.
Of de dingen, die zijn predikant verkondigt, wel zo zijn.
Maar dat doet die broeder niet.
Hij weet dus niet, of zijn dominee hem knollen voor citroenen
verkoopt.
In het dagelijks leven zal mijn broeder dit niet overkomen.
Met het zaken doen is hij zo scherp als een mes.
Zelfs de kleinste dingen kijkt hij na.

Maar met geestelijke zaken?

Ach ...

Ik kom wel eens broeders tegen, die verantwoordelijke functies hebben in hun kerken.

Ze zijn jeugdwerker, of oudste, ze leiden aanbiddingsdiensten, of ze evangeliseren.

En als je dan even met die broeders praat, dan merk je dat ze geen idee hebben waar de bijbel over gaat.

Deze broeders worden geacht anderen op weg te helpen.

Maar zelfs op de meest eenvoudige bijbelvraag kunnen zij geen antwoord geven.

Ik word daar altijd erg verdrietig van.

Die broeders vertellen mij wel eens wat zij zeggen in hun gemeenten.

En dan stel ik die broeders een eenvoudige vraag.

Ik vraag dan: 'Wat jij daar zegt, waar staat dat in de bijbel?'

En dan kijken ze mij aan of ze water zien branden.

Waar dat staat in de bijbel?!

Moeten we dat dan nagaan?

Ja, lieve broeders ...

Voor heel veel broeders is de bijbel een gesloten boek.

Ze weten dat ze eigenlijk in de bijbel zouden moeten lezen, maar ze vinden het te moeilijk ...

Ik ken een broeder, die buitengewoon veel weet van de bijbel.

Deze broeder vertelde mij eens dat hij de bijbel nog nooit van voren naar achteren uitgelezen heeft.

Hij gebruikt de bijbel om christelijke meningen te onderzoeken.

Er wordt in de christelijke wereld iets beweerd.

En dan zoekt mijn broeder dat op in de bijbel.

En dan concludeert hij: 'Ja, dat staat er.'

Of: 'Nee, dat staat er niet.'

Zoals mijn broeder, de Bereeër, dat altijd zegt: 'De bijbel is geen leesboek, de bijbel is een studieboek.'

Meningen en opvattingen in de christelijke wereld moet je dus nachecken in de bijbel.

Maar dan moet je natuurlijk wel weten wáár je moet zoeken.

Hoe doe je dat dan?

Laat ik een vergelijking maken.

Je kunt de bijbel vergelijken met een legpuzzel van, laten we zeggen, duizend stukjes.

Zonder voorbeeld, zonder plaatje.

Je haalt de stukjes uit een plastic zak.

En daar liggen ze dan.

Op een hoop.

Waar moet je dan beginnen?

Je kan natuurlijk wel lukraak wat stukjes aan elkaar gaan passen.

Maar dat is onbegonnen werk.

De kans is groot dat je na een paar uur tevergeefs passen de stukjes weer in de zak gooit.

Weg ermee ...

Zo gaan veel broeders met de bijbel om.

Ze lezen af en toe een paar kleine gedeelten uit de grote hoeveelheid bijbelverzen.

Ze proberen te begrijpen wat er staat.

Om dan, na een paar mislukte pogingen, de bijbel weer aan de kant te leggen.

Dat is dus niet de manier.

Hoe begin je met een legpuzzel?

???

Precies, met de kantstukjes ...

Hier heb ik een bijbel.

Laten we even aannemen, dat ik er nog nooit in gelezen heb.

Hoe begin ik daar dan mee?

Wat zijn de kantstukjes?

Ik blader door de bijbel en dan zie ik twee grote delen: het Oude en het Nieuwe Testament.

Straks komen we op deze merkwaardige namen, oude en nieuwe testament, terug.

Laten we eerst maar even de rest van de kantstukjes zoeken.

Het Oude Testament begint met het boek Genesis.

En eindigt met het boek Maleachi.
Het Nieuwe Testament begint met het boek Matteüs.
En eindigt met het boek Openbaring.

In de inhoudsopgave van je bijbel kun je zien welke bijbelboeken er zijn.

Het zou buitengewoon verstandig van je zijn als je de boeken van het Oude en Nieuwe Testament zou kunnen benoemen, het liefst op volgorde.

Misschien zeg je: ‘Dat is wel een heel erg eenvoudige benadering.’

Inderdaad.

Maar ik verzeker je, met het Woord van God moet je heel eenvoudig omgaan.

Spreekt je predikant bijvoorbeeld over het boek Samuël, dan moet je meteen denken: ‘Hij spreekt over het Oude Testament.’ Spreekt je voorganger over het boek Handelingen, dan moet je meteen tegen jezelf zeggen: ‘Hij spreekt over het Nieuwe Testament.’

Je kunt dan alles wat de spreker zegt ‘plaatsen’.

Dit is uitermate belangrijk.

Net zoals bij een legpuzzel, waar je, aan de hand van de kantstukjes, de puzzelstukjes op kleur gaat sorteren.

Je gaat dan steeds verder.

Wanneer ik met mijn broeder, de Bereeër, spreek, hebben we het bijvoorbeeld over Gods verbond met Abraham.

Dan zegt mijn broeder direct: ‘Genesis 17’.

Dan spreken we dus over het Oude Testament.

Of we hebben het over de uitdrukking: ‘De dag van God’.

Dan zegt mijn broeder: ‘2 Petrus 3.’

Dan hebben we het dus over het Nieuwe Testament.

Mijn broeder heeft zich aangewend belangrijke passages te benoemen.

Hij kan ze dan direct terugvinden.

Ik kan deze methode van harte bij je aanbevelen.

Probeer dus niet alles in de bijbel meteen te begrijpen.

Probeer eerst alles te *plaatsen*.
Het begrijpen komt later wel.

Als alle puzzelstukjes op Oude en Nieuwe Testament gesorteerd zijn, dan ga je verder sorteren.

Hoe kun je nauwkeuriger de bijbelboeken plaatsen?

Blader maar eens door het Oude Testament.

Je zult dan zien dat de boeken Genesis tot en met Ester gaan over *de geschiedenis van het volk Israël*.

De boeken Job tot en met Hooglied zijn *de overgang naar de profeten*.

De boeken Jesaja tot en met Maleachi zijn profetische boeken, waarin *het herstel van Israël* centraal staat.

Als dus je predikant spreekt over het boek Jozua, bijvoorbeeld over de tekst: “Ik en mijn huis, wij zullen de Here dienen”, dan moet je direct denken: ‘Juist, hij spreekt over de *geschiedenis* van Israël.’

Als je voorganger spreekt over het boek Ezechiël, bijvoorbeeld over hoofdstuk 37, “het dal van de dorre doodsbeenderen”, dan zeg je meteen tegen jezelf: ‘Dat is een *profetie*. Hij spreekt over het *herstel* van Israël.’

Op die manier kun je de boodschap van je predikant of je voorganger in perspectief plaatsen.

Voor wie zijn de geschriften van het Oude Testament geschreven?

Dat zou eigenlijk een overbodige vraag moeten zijn.

Maar ik stel hem toch.

Want er zijn maar weinig broeders, die beseffen hoe exclusief die geschriften bestemd zijn voor Israël.

Paulus spreekt daarover in zijn brief aan de Romeinen.

Hij zegt daar in hoofdstuk 3:2, dat aan de Joden de heilige geschriften zijn toevertrouwd.

Hij zegt tevens in hoofdstuk 2:14, dat de niet-Joden, wij dus, zonder wet zijn.

En in hoofdstuk 9:4, dat de verbonden (meervoud!) en de beloften (profetieën) de specifieke erfenis van Israël zijn.

Wij moeten het Oude Testament dan ook lezen als, allereerst, voor de Jood.

En het is van ons, alleen in die zin, dat wij door die geschriften hun God mogen leren kennen, die nu ook onze God geworden is.

Je hebt broeders die het Oude Testament selectief op zichzelf toepassen.

Lezen ze iets prettigs: 'O, dat is voor mij.'

Lezen ze iets onprettigs: 'O, dat is voor Israël.'

Alle zegeningen voor jezelf, alle vervloekingingen voor de ander.

Zo werkt het natuurlijk niet.

De wet en de beloften zijn voor Israël.

Wij moeten niet zo hebberig zijn, dat we die ons ook willen toeëigenen.

Wij hebben genoeg.

Echt waar.

Wij hebben Paulus.

Ik zal daar later op terugkomen.

Deze misplaatste toepassing van het Oude Testament geeft aanleiding tot veel narigheid.

Ik had eens een ontmoeting met een broeder.

Deze broeder had een probleem.

Hij was lid van een evangelische gemeente.

De broederraad van die gemeente legde het geven van tienden dwingend op aan de gemeenteleden.

'Ja', zei die broeder, 'ze hebben het steeds maar over: "brengt de gehele tiende naar de voorraadkamer, opdat er spijze zij in mijn huis", en ze zeggen dat je de Heer daarmee moet beproeven, zodat Hij je kan zegenen.'

Ik zei tegen hem: 'Waar staat dat in de bijbel?'

Hij zei aarzelend: 'Ergens in het Nieuwe Testament.'

Ik zei: 'Vergeet het maar ... Het staat in Maleachi 3.'

Lieve broeders en zusters, waar moeten wij dit plaatsen?

In het Oude Testament.

Waar?

Bij de profeten.

Dus bij het *herstel* van Israël.

Over welk huis spreekt Maleachi?

Hij spreekt over de tempel in Jeruzalem.

Israël moet tienden geven om de priesters, die dienst doen in de tempel, te onderhouden.

Maleachi herinnert zijn toehoorders aan dit voorschrift uit de wet.

In de wet staat, dat zij, die dienst doen in het heiligdom, tienden mogen heffen van het volk.

Hé, de wet, waar staat die?

Onder andere in Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium.

Juist, dat gaat over de *geschiedenis* van Israël.

Het geven van tienden moet je dus plaatsen bij de *geschiedenis* en het *herstel* van Israël.

Dit heeft niets te maken met een broederraad van een charismatisch-evangelische gemeente in de 21^e eeuw.

Je moet de dingen niet door elkaar heen gaan halen.

Je moet alles plaatsen.

Ja, maar je mag toch wel geld vragen aan je gemeenteleden?

Natuurlijk mag je geld vragen.

Als je dat wilt.

Prima.

Maar je mag daarvoor niet Maleachi 3 gebruiken.

Dat is – met recht – heel misplaatst.

We gaan nu eens het Nieuwe Testament bekijken.

Al bladerend door dit bijbelgedeelte, zie je eerst vijf *geschiedenis*boeken: Matteüs tot en met Handelingen.

Matteüs tot en met Johannes gaan over het werk op aarde van onze Heer.

Handelingen gaat over het werk van zijn volgelingen.

Dan krijg je een groot aantal brieven, die je in twee gedeelten kunt splitsen: die van Paulus en die van de overige afgevaardigden.

Als laatste heb je het boek Openbaring, dat zowel een brief is als een profetie.

Spreekt je predikant dus bijvoorbeeld over “de schat in de akker”, Matteüs 13, dan denk je meteen: ‘Juist, dit is *geschiedenis*, dit gaat over het werk op aarde van onze Heer.’ Spreekt je voorganger over “het wandelen in de geest”, Romeinen 8, dan denk je: ‘Juist, de brieven van Paulus.’ Lees je in een artikel over de brief aan Jakobus, bijvoorbeeld dat “geloof zonder werken dood is”, dan zeg je tegen jezelf: ‘De brief aan Jakobus, dat is een brief van de overige afgevaardigden.’

Ik kan je niet genoeg op het hart drukken hoe belangrijk dit ‘plaatsen’ is.

Wat iemand je ook wil vertellen over ‘hoe je moet geloven’, het eerste wat je moet vragen is: ‘Waar staat dat?’

Als je de puzzelstukjes op deze manier gaat sorteren, ga je op een natuurlijke manier, als vanzelf, de losse stukjes aan elkaar passen.

Voordat je gaat begrijpen, moet je dus eerst plaatsen.

Dus, les één:

Wanneer je predikant of voorganger je iets vertelt, dan kijk je dat thuis in je bijbel na.

Je kunt dan zien of deze dingen zo zijn.

Zo ja, dan zeg je: ‘Amen’.

Zo niet, dan zeg je: ‘Nee, dank u’.

Les twee:

Wanneer iemand je iets probeert te vertellen over bijbelse zaken, dan vraag je: ‘Waar staat dat?’

Dan kun je die informatie plaatsen.

Als die informatie voor jou bestemd is, dan zeg je: ‘Amen’.

Als die informatie niet voor jou bestemd is, dan zeg je: ‘Nee, dank u’.

Houd daar aan vast, hè?

Dat zal je heel wat hoofdpijn besparen.